

İslam'da kadın dövülür mü?

Kur'ân-ı Kerim'in Nisâ Suresi 34. ayetinde geçen "dövme" ifadesi, son iki asırdır İslam karşıtı çevrelerin en çok istismar ettiği konuların başında gelmektedir. Bu meselenin doğru anlaşılması için şu temel prensipler göz ardı edilmemelidir.

Nisâ Suresi 34. Ayeti: Dövme Meselesinin Doğru Anlaşılması

وَالَّتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ
وَاضْرِبُوهُنَّ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبًّا يَلًّا؟ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
عَلِيًّا كَبِيرًا

Serkeşliklerinden (nüşûz) endişe ettiğiniz kadınlara gelince: Önce onlara nasihat edin, sonra onları yataklarında yalnız bırakın, (bu da çare olmazsa) dövün. Eğer size itaat ederlerse, onları incitmeye bahane aramayın. Şüphesiz Allah çok yücedir, çok büyüktür." (Nisâ, 34)

Ayetin İniş Sebebi (Sebeb-i Nüzûl)

Ensar'ın ileri gelenlerinden Sa'd b. Rebî'a'nın karısı Habîbe, kocasına karşı **nüşûz** (serkeşlik, dik başlılık) göstermişti. Bunun üzerine Sa'd, karısına bir tokat attı. Habîbe'nin babası kızını alarak doğrudan Rasûlullah'a (s.a.v.) gidip şikâyetçi oldu. Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

"Mutlaka ondan kısas alırız."

Yani kadının hakkını almak için erkeğe aynı şekilde vurulacaktı. Ancak tam bu sırada yukarıdaki ayet nazil oldu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

"Biz bir şey yapmak istedik, Allah ise başka bir şey diledi. Şüphesiz hayır, Allah'ın dilediğindedir."

(Kaynaklar: Elmalılı, İbn Kesir, Kurtubî)

"Nüşûz" Kavramı Ne Demektir?

"Nüşûz" kelimesi kök olarak **"yükseklik"** anlamına gelir. Buradan hareketle evlilik

bağlamında şu manaları taşır:

- Baş kaldırma, isyan etme
- Eşin hukukunu tanımama
- Eşlerden birinin diğerine karşı üstünlük taslaması
- Eşlerden her birinin diğerini ikrah etmesi (zorla sevdirme çabası, tiksinti duyma)

(Kaynaklar: Kurtubî, Elmalılı, İbn Kesîr)

Bu ayetle **dövme hakkı verilen erkek** her erkek değildir. Sadece **“kavvâm”** olma vasfını taşıyan **kâmil erkektir**. (Kavvâm: Aileyi koruyup kollayan, geçimini sağlayan, adaletle yöneten erkek.)

Dövülmesine izin verilen de her kadın değildir. Sadece **“nâşize”** (nüşûz yapan, serkeşlik eden, hukuk tanımayan) kadındır.

Ayet, erkeğe keyfî bir dövme izni vermemektedir. Aksine, ağır şartlara bağlı, aşamalı bir çözüm sunar: önce sözle uyarı, sonra ayrı yatma, en son dövme.

Ayetteki Üç Aşamalı Müeyyide (Yaptırım)

Nisâ Suresi 34. ayetinde, nüşûz (serkeşlik) gösteren kadına karşı uygulanacak üç aşamalı bir yaptırım sistemi öngörülmektedir:

1. **“Fe izûhünne”** → Önce onlara **öğüt verin** (sözlü uyarı)
2. **“Ve hcurûhünne”** → Sonra onlardan **ayrı yatın** (yatakta yalnız bırakın)
3. **“Ve dirbûhünne”** → En son **hafifçe vurun** (sembolik, iz bırakmayan bir uyarı)

Ayet, hemen boşanmayı değil, önce aşamalı ve özel bir uyarı sistemini önerir. Bu sistem, ailenin dağılmasını engellemeyi ve mahremiyeti korumayı hedefler. Dövme, keyfî bir şiddet değil, son çare olarak başvurulmuş bir uyarıdır.

1. Öğüt Verin” Buyruğunun İçeriği

Ayette geçen **“öğüt verin”** (fe izûhünne) ifadesinin anlamı, onlara **Allah’ın Kitabı ile öğüt vermektir**. Bu öğüt şu esasları içerir:

- Kendilerine Allah’ın vacip kıldığı **güzel arkadaşlık** ve **koca ile iyi geçim** hatırlatılır.
- Kocanın, kadın üzerinde bulunan hakkı ve üstünlüğü tanınması gerektiği anlatılır.
- Öğüt aşamasında kadına, Allah’ın emirleri ve Peygamber’in uyarıları hatırlatılarak, evlilik hukukuna saygı göstermesi ve kocasının haklarını tanınması gerektiği anlatılır.

2. “Yatakta Terk Etmenin” (Hecr) Anlamı

Ayette geçen ikinci aşamalı yaptırım olan **“onları yatakta yalnız bırakın”** (ve hcurûhünne)

ifadesi, Şu Şekilde açıklanmıŐtır:

- **Hecr:** Kocanın, karısıyla aynı yatağı paylaŐması ancak **cima etmeksizin ona sırtını dönmesi** demektir. (Bu açıklama İbn Abbas ve diğer âlimlerden nakledilmiŐtir.)
- **Mücahid** der ki: “Onlarla yattığınız yerler arasında bir mesafe bulunsun.” Yani fiziki olarak da ayrı durulmasını tavsiye etmiŐtir.

Yatakta terk etme yöntemi, fiziksel bir Şiddet içermeyen, psikolojik bir uyarıdır. Sevgi varsa bu davranıŐ ona ağır gelir, üzüldür, **doğru yola dönmeye yönelir ve** kadını geri döndürür, sevgi yoksa zaten sorunun kadından kaynaklandığını ortaya çıkarır. Bu sayede aile içi çatıŐmanın kaynağı netleŐmiŐ olur.

3. (nihayet) Onları dövün

Ayetteki üçüncü aŐama olan “**(nihayet) onları dövün**” (vedribûhünne) buyruğu Şu Şekilde anlaşılmalıdır:

- Önce öğüt verilir.
- Bu fayda vermezse yatakta terk edilir.
- Bunlar da fayda vermezse **son çare olarak dövme** aŐamasına başvurulur.

Ancak bu dövme, herhangi bir dövme değildir. Őartları Őunlardır:

Bu ayette geçen “dövme” fiili, **etki ve iz bırakmayan**, sadece **te’dip** (uslandırma, eğitme) amacı taşıyan bir harekettir. Özellikleri Őunlardır:

- **İz bırakmamalı.** Vücutta morluk, yara, iz vs. oluŐturmamalıdır.
- **Kemik kırmaz,** hiçbir kemiği incitmemeli, kırmamalıdır.
- **Herhangi bir organı çirkinleŐtirmez,** herhangi bir organa zarar vermemelidir.
- **Dürtme** veya benzeri hafif bir temas Őeklinindedir.

Çünkü buradan asıl amaç, “ıslah”tır (düzeltme, iyileŐtirme). Başka bir Şey değildir.

Ağır Dövme Durumunda Tazminat Gerekir

Eğer dövme, **helak olma sonucu verecek** (yani ağır yaralanma veya ölüme sebebiyet verecek) boyutta olursa, bu durum Şüphesiz **tazminatı** gerektirir. Yani İslam hukukuna göre böyle bir fiil cezasız kalmaz.

Aynı Kural Çocuk Eğitimi İçin de Geçerlidir

Kur’ân-ı Kerim’de, bir babanın **öğretmek ve te’dip etmek** amacıyla çocuğuna vurması hakkında da aynı kurallar geçerlidir. Yani:

- Amaç eğitim ve ıslahtır,

- Şiddet veya intikam değildir,
- İz bırakmamalı, zarar vermemelidir.

Özet: Ayetteki “dövme”, günümüzde anlaşılan fiziksel şiddet değildir. Sembolik, eğitici, son çare bir uyarıdır. Ağır dövme ise tazminat gerektiren bir suçtur. Kadına uygulanan bu uyarı ile çocuğa uygulanan eğitici vuruş arasında hukuken bir fark yoktur; her ikisi de “te’dip” kapsamındadır.

İtaat Edenler Aleyhine Yol Yoktur

Ayetin devamında Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: **“Eğer size itaat ederlerse, artık aleyhlerinde yol aramayın.”**

Bu ifadenin anlamı şudur:

- Kadınlar serkeşlikten (nüşûz) vazgeçip itaat ettiklerinde,
- Kocanın onlara karşı **söz veya fil ile** herhangi bir saldırıda (cinayet, suç, haksızlık) bulunması yasaklanmıştır.

Ayet, erkeğe “kadını dövme izni” verdikten hemen sonra, kadın itaat ettiği takdirde **en ufak bir haksızlığın bile yasak olduğunu** vurgular. Bu, dengeli bir hukuk sisteminin göstergesidir: Yetki vardır, ancak bu yetki sınırsız değildir ve hemen ardından koruyucu bir sınır getirilmiştir.

Peygamberimiz’in (sav) Kadınlara Muamele Konusundaki Hadisleri

“Sizden biriniz karısını köle döver gibi dövmesin. Sonra aynı günün akşamında (birlikte yatmak üzere) onunla beraber olur...”

(Buhârî, Nikâh 93, Tefsir Sûre 91/1; Müslim, Cennet 49; İbn Mâce, Nikâh 51)

Bu hadis, erkeğin karısına şiddet uygulamasını şiddetle yasaklamakta ve “köle döver gibi” vurmaya kınamaktadır. Üstelik aynı gün akşamı birlikte yatmak, şiddet ile sevginin bir arada olamayacağını gösteren güçlü bir tezatlı uyarıdır.

(Veda Hutbesi’nden):

“Kadınlar hakkında Allah’tan korkun. Çünkü siz onları Allah’ın emanetiyle aldınız ve Allah’ın kelimesiyle kendinize helal kıldınız. Sizin onlar üzerindeki hakkınız, döşeklerinize (yataklarınıza) sevmediğiniz bir kimseyi ayak bastırmamalarıdır. Eğer bunu yaparlarsa, onları zarar vermemek şartıyla

dövün. Onların sizin üzerinizdeki hakkı ise, yiyecek ve giyeceklerini maruf (örfe uygun) şekilde vermenizdir.”

(Müslim, Hac 147)

Açıklaması:

- **“Döşeklere sevmediğiniz kimseyi ayak bastırmamak”** ifadesi, kocanın hoşlanmadığı yabancı erkekleri -hatta yakın akraba olsa bile- eve alıp, koca yokken onlarla sohbet etmek anlamına gelir.
- Bu, **zina** değildir. Zina çok daha ağır bir suçtur ve İslam hukukunda sabit bir **had cezası** vardır.
- **“Zarar vermemek şartıyla dövün”** ifadesi, yukarıda ayrıntılı açıklandığı gibi, iz bırakmayan, kemik kırmayan, te'dip amaçlı sembolik bir uyarıyı ifade eder.
- Kadının hakkı ise, kocasının ona **örfe uygun şekilde nafaka** (yiyecek, giyecek, barınma) sağlamasıdır.

İslam'ın Kadına Şiddet Konusundaki Dengeleyici Hükümleri

Öncelikle şu unutulmamalıdır: **İslam, kadın dövme meselesini ihdas etmemiş (ortaya çıkarmamış)tır.** Aksine, İslam'dan önce var olan bu kötü uygulamayı pek çok yönden sınırlandırmış ve önlemeye çalışmıştır.

Hukuki Koruma: Tazminat ve Kisas

Eğer bir erkek, karısının gözünü şişirir, kolunu veya kafasını kırarsa ve bu durum mahkemeye intikal ederse:

- **Yaralama bedeli** (erş) öder,
- Veya **diyet** (kan bedeli) öder,
- Veya **kisas** cezası uygulanır (yani aynı şekilde yaralanır).

Yani İslam hukukunda kadın, kocasının şiddetine karşı **maddi ve cezai güvence** altındadır.

Peygamberimiz'in Tavsiyeleri

- Kadın, kocası için **Allah'ın bir emanetidir.**
- Peygamberimiz (sav), “Allah'ın cariyeleri” tabir ettiği kadınların **dövülmemesini** istemiştir.
- Kendisi **hiçbir kadını dövmemiştir.**
- Kadınlarını dövenlerin **iyi Müslümanlar olmadığını** haber vermiştir.

İşte bu noktada **İslam'ın manevi müeyyidesi** devreye girer: Öfkelenildiği halde karısını dövmeyen pek çok insan vardır, çünkü Müslümandır ve Rasûlullah'ın (sav) tavsiyelerini

hatırlar.

İslam'a Bu Konudan Saldıranlara Tavsiye

Ey İslam'ı, bir ayetteki "dövme" lafzını bahane ederek topyekûn hedef alan kimseler!

Ayeti bağlamından koparmayın. Ayetin indiği ortamı, üç aşamalı tedrici yöntemi, dövmenin tarifini, hemen ardından gelen "aleyhlerinde yol aramayın" sınırlamasını, Peygamber'in uygulamasını ve hadislerini bir bütün olarak okuyun. Parça ile hüküm vermeyin.

Çifte standart yapmayın. Kendi toplamınızda resmî olarak tek eşlilik varken, fiilen milyonlarca gayrimeşru ilişki, kadın cinayetleri, aile içi şiddet, tecavüz ve çocuk istismarı yaşanırken, İslam'ın 1400 yıl önce koyduğu bu sınırlı ve şartlı düzenlemeyi "şiddeti meşrulaştırıyor" diye eleştirmek, tarihî ve sosyolojik körlüktür.

İslam'ın kadına kazandırdığı devrimsel hakları görmezden gelmeyin: Miras hakkı, mülk edinme, boşanma talebi, nikâh şartı koyma, ayrı nafaka, psikolojik şiddete karşı mahkeme yolu, kısas ve tazminat hakkı... Bunların hiçbiri 7. yüzyıl Arabistan'ında yoktu. Siz ise bu ayeti tek başına bırakıp, 21. yüzyılda bile hâlâ "İslam'da kadına şiddet" gibi çarpıtmalarla İslam'ı karalamaya devam ediyorsunuz.

Niyetinizi sorgulayın. Eğer gerçekten kadın haklarını savunuyorsanız, İslam'ı değil, **bugün kendi toplumunuzda kadın cinayetlerini, tecavüzü, kadın sığınma evlerinin yetersizliğini** eleştirin. Ama madem samimisiniz, bunları da eleştirin. Değil misiniz? O halde anlaşıldı: Mesele kadın değil, İslam düşmanlığı.

Son söz: İslam, kadını yere vuran değil, yerden kaldıran dindir. Bir ayetin lafzını, binlerce hadisi ve 1400 yıllık İslam hukuk geleneğini hiçe sayarak eleştirmek, bilimsel ve ahlaki değildir. İslam'ı anlamak istiyorsanız, ilim ehli âlimlerden öğrenin. Öğrenince göreceksiniz ki, İslam kadının lehine olan en büyük devrimlerden birini gerçekleştirmiştir.

"Kadınlar hakkında Allah'tan korkun. Onlar sizin yanınızda bir emanettir." (Veda Hutbesi)